

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.

DE PATHOGENESE VAN MEGACOLON CONGENITUM

Het onder bovengenoemde titel verschenen artikel¹ wekt de indruk, als zou de theorie der mechanische obstructie van het colon descendens respectievelijk sigmoideum nog steeds gelijkwaardig of zelfs superieur zijn aan die van de neurogene ontstaanswijze van de ziekte van HIRSCHSPRUNG. De meningen over dit onderwerp zijn echter ingrijpend gewijzigd na de publicatie der onderzoeken van SWENSON, BILL en BODIAN^{2,3}. Het belangrijke werk, door deze schrijvers verricht, wordt door collega MUSKENS wel tekort gedaan.

Het ontbreken van de parasymphatische ganglioncellen in de plexus van AUERBACH en MEISSNER van rectum en sigmoid werd door hen immers op overtuigende wijze aangetoond en is sindsdien door vele anderen bevestigd. Ook ik kon bij een patiëntje, dat aan megacolon congenitum was overleden, deze agenesie constateren. Dat het aan bovengenoemde onderzoekers — in tegenstelling tot vele voorgangers — gelukte röntgenologisch een vernauwing van rectum en sigmoid aan te tonen, is minder verrassend dan collega MUSKENS meent, daar zij een speciale techniek toepasten.

De fraaie resultaten, bereikt met de door SWENSON e.a. ontwikkelde abdomino-perineale recto-sigmoidectomie, vormen een krachtige steun voor de nieuwe opvattingen. Ook de klinische verschijnselen van de ziekte van HIRSCHSPRUNG zijn zeer goed te verklaren door een — ten gevolge van de neurologische stoornis ontstane — spastische vernauwing van het onderste darmgedeelte. Over het mechanisme van de neurogene obstructie bestaat intussen nog geen eensluidend oordeel. SWENSON toonde met behulp van gummi-ballons in het rectum aan, dat er een verhoogde tonus bestond, en dat de peristaltische golven van het colon niet werden voortgeleid. HATT⁴ zag met eenzelfde onderzoek wel rhythmische contracties, doch geen peristaltiek ontstaan. ALVAREZ⁵ vond, dat bij lagere dieren het scheiden van een gladde spier van haar dichtstbijzijnde ganglioncellen een blijvende contractie van deze spier veroorzaakt. Volgens hem zou een dergelijke spasmus ook bij het megacolon bestaan.

Dat secundair aan de obstructie in het sigmoid en de dilatatie van het proximale deel van het colon een afknikking van de darm ontstaat, die de passage nog meer belemmert, is niet onmogelijk.

Waarom collega MUSKENS van mening is, dat er onder physiologische omstandigheden vóór de geboorte een belemmering in het onderste deel van de darm moet zijn, is mij niet duidelijk. Het feit, dat normaliter het vruchtwater geen meconium bevat, is beter en logischer verklaarbaar door te veronderstellen, dat er tijdens het intra-uterine leven weinig of geen darmperistaltiek is. Ook de these, dat het rectum van de foetus ledig is en alle meconium zich in het colon bevindt, wordt weinig gesteund door het onderzoek van collega MUSKENS bij foetus van 6-7 maanden oud en pasgeborenen.

¹A. L. M. MUSKENS (1953) *N.T.v.G.* 97, 70. ²SWENSON en BILL (1948) *Surgery* 24, 212. ³SWENSON e.a. (1949) *N. Engl. J. Med.* 241, 551. ⁴HATT (1951) *Ann. Surg.* 133, 313. ⁵ALVAREZ (1949) *Gastroenterology* 13, 422.

's-Gravenhage, 18 Januari 1953

D. BLOEMERS

Met voorbedachten rade ben ik niet diep ingegaan op de theorieën van SWENSON en BODIAN. Hun sterkste argument heeft betrekking op de zeer gunstige resultaten van hun resecties. Maar deze resultaten zijn ook verklaarbaar door een mechanische obstructie in het gereseeerde darmdeel.

Overigens blijft het een raadsel, hoe patiënten kunnen genezen zonder operatie. Zelf nam ik er drie waar, die alleen met lavementen en laxaties genazen. Indien bij hen een aangeboren defect van de ganglia van AUERBACH en MEISSNER bestond, is het niet denkbaar, dat dit defect door lavementen en laxaties kon genezen.

Dat er vóór de geboorte een obstructie in de darm was, is een feit. Collega BLOEMERS meent, dat er geen peristaltiek in de darm is. Dit is onjuist: alle meconium verzamelt zich in het colon. Overigens blijkt dit ook uit de photo, die door collega POTTER werd gemaakt van een 4 maanden oude foetus.

Welke betekenis de agenesie van de ganglia van AUERBACH en MEISSNER voor de oorzaak kan

hebben, is voornamelijk niet duidelijk. Collega BLOEMERS zegt terecht: „Over het mechanisme van de neurogene obstructie bestaat intussen nog geen eensluidend oordeel”.

Clinisch kan men de verschijnselen moeilijk door een vernauwing van het darmlumen verklaren; deze worden wel verklaard wanneer men een onderbroken totale obstructie aanneemt.

Nijmegen, 2 Februari 1953

A. L. M. MUSKENS

COMBINATIE VAN ADSORBERENDE KOOL EN ALCALOÏDEN

Naar aanleiding van het antwoord op Vraag No. 6 in het *Tijdschrift*¹ zou ik willen opmerken, dat de combinatie van norit met extractum belladonnae irrationeel is, omdat de werkzame alcaloïden uit het extract aan de kool worden geadsorbeerd. Niet voor niets geeft men bij vele vergiftigingen juist kool om het vergift vast te leggen.

Literatuur: ¹N.T.v.G. 97, 156.

Amsterdam, 19 Januari 1953

J. KOK

Inderdaad is de laatste alinea van ons antwoord foutief geredigeerd. De bedoeling is, dat zowel van de toediening van norit als van de belladonna-therapie goede resultaten worden gezien.

REDACTIE

BRIEFWISSELING

PUBLICATIES OVER „STRESS” EN „ADAPTIVE HORMONES”

Wij ontvingen van prof. HANS SELYE, directeur van het „Institute of experimental Medicine and Surgery” te Montreal, en ALEXANDER HORAVA M.D., mederedacteur van de *Annual Reports on Stress* het verzoek in dit *Tijdschrift* alle onderzoekers op het gebied van „stress” en „adaptive hormones” (ACTH, STH*, corticoiden, adrenergische stoffen en zo voort), uit te nodigen van hun publicaties een overdruk aan het genoemde instituut te zenden.

De reden van dit verzoek is dat voor de uitgave van de *Annual Reports on Stress* elk jaar 2000—4000 publicaties moeten worden gerefereerd; het is in de praktijk gebleken enerzijds, dat de tijdschriften waarin artikelen over stress zijn verschenen, vaak moeilijk verkrijgbaar waren, anderzijds dat de bewerking van overdrukken de compilatie ten zeerste vergemakkelijkte.

*„Somatotropic hormone”.

Amsterdam, 3 Februari 1953

REDACTIE

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — ONDERWIJS IN DE GESCHIEDENIS DER GENEESKUNDE. Het Belgische Comité voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen heeft als zijn mening uitgesproken, dat kennis van de geschiedenis der geneeskunde voor de vakkundige vorming van elke geneeskundige van belang is. Zij verlangt dan ook, dat *medicinae historia* in het onderwijsprogramma van alle faculteiten in België wordt opgenomen (*Scalpel*, 1952, bl. 1554).

— HULDIGING VAN PROF. HUSTIN. Ter gelegenheid van het afscheid van prof. ALBERT HUSTIN zal een herinneringsmedaillon met zijn beeltenis in het Centre de Transfusion van het Hôpital St. Pierre te Brussel worden geplaatst. Prof. HUSTIN nam in 1935 het initiatief tot stichting van dit centrum, aanvankelijk in zijn kliniek van het Hôpital BRUGMANN.

CENTRAAL AMERIKA. — GOLF VAN GELE KOORTS. Sedert 1948 beweegt zich een golf van gele koorts onder de apen der oerbossen van Oost-Panama naar het Westen. Costa Rica is reeds doorkruist, en een actief epidemisch centrum, met verscheiden sterfgevallen, vormde zich in de maanden Juli-September van het afgelopen jaar in Nicaragua. De epizoötie legde in 44 maanden 580 mijlen af (*Amer. J. Public Health*, 1952, bl. 1533).

ENGELAND. — RAPPORT BETREFFENDE DE INFLUENZA-B-EPIDEMIE TE GLASGOW. In de winter van 1951-1952 heeft te Glasgow een influenza-B-epidemie geheerst, die in de maan-